

MÚDROŠŤ JEHO UČENIA

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ: Mat 5-7; 20,25-28; Ján 8,1-11

ZÁKLADNÝ VERŠ

Žasli nad jeho učením, lebo ich učil ako ten, čo má moc, a nie ako zákonníci. (Mar 1,22)

„Ježiš mohol najhlbšie tajomstvá vedy ožiarit jasnými lúčmi svetla. Nezanedbal však jediná chvíľu, keď mohol odovzdať poznatky náuky o spasení. Svoj čas, poznanie, schopnosti i život zasvätil tomu, aby vyriešil problém spasenia človeka.“ (1MCP 245)

Existuje nebezpečenstvo, že pri rozprávaní o múdrosti Ježišovho učenia (čo je téma našej úlohy) neurobíme jasný rozdiel medzi Ježišom a ostatnými uznávanými učiteľmi, ktorí žili v priebehu storočí. Ježišove naučenia neboli len múdre. Obsahovali aj určitý kvalitatívny prvok, ktorým sa líšili od všetkého, čo bolo napísané predtým alebo potom. Mali v sebe akúsi definitívnosť, presvedčivosť a nezvratnosť, akú nenachádzame nikde inde. Inými slovami, bol to Boh, kto hovoril v ľudskom tele. Aj keď mnohí nespoznali skutočnú identitu Ježiša Krista, predsa mohli povedať, že na ňom a na tom, čo hovoril, bolo niečo výnimočné, „...zástupy žasli nad jeho učením. Učil ich totiž ako taký, ktorý má moc, a nie ako ich zákonníci.“ (Mat 7,28.29)

V tejto úlohe sa pozrieme na niektoré z týchto naučení.

NAJVÄČŠIE KÁZANIE

Mat 5-7

Rok čo rok upadnú státisíce kázaní do zabudnutia. Niektoré si ľudia chvíľu pamätajú, potom na ne zabudnú. Aké nezvyčajné by malo byť kázanie, aby si ho ľudia nielen zapamätali a dvetisíc rokov citovali, ale dokonca identifikovali aj miesto, kde bolo prednesené? Práve takým kázaním je Reč na vrchu.

Počas prvej svetovej vojny vytlačila spoločnosť The Society of Friends túto Ježišovu Reč na vrchu ako malý leták bez akéhokoľvek komentára. Chcela ho rozšíriť medzi spojenec-kými vojskami. Britská a francúzska vláda to však nedovolili. Hovorí sa tam totiž, že ľudia majú milovať svojich nepriateľov – a práve to vlády nechceli, aby vojaci na fronte čítali!

? **Prečítaj si všetky blahoslavenstvá. Ktoré sú pre teba najdôležitejšie v tvojej terajšej situácii? Mat 5,3-12**

Niektoré myšlienky opisujú stav alebo okolnosti, v ktorých sa môžeme ocitnúť. Človek, ktorý prežíva žiaľ, tento stav nevyhľadáva. Ale o tichosť (lepšie povedané o pokoru) by sme sa mali usilovať. Ako hovorí prorok: „Hľadajte spravodlivosť, hľadajte pokoru (tichosť)...“ (Sof 2,3) Pre nás ľudí nie je prirodzené byť hladní a smädní po spravodlivosti, ani to v sebe nemôžeme vyvolať. Ale Ježiš nás napomína, aby sme sa o to usilovali.

? **Uvádzame krátke zhrnutie myšlienok, o ktorých sa (okrem iného) hovorí ďalej v kázaní:**

1. Náš vplyv na spoločnosť (Mat 5,13-16)

2. Boží zákon (Mat 5,17-20)

3. Podstata náboženstva (Mat 5,21-30)

4. Rozvod (Mat 5,31-32)

5. Odplata (Mat 38-48)

6. Láska k nepriateľom (Mat 5,43-48)

7. Modlitba (Mat 6,5-15)

? **Uvažuj o blahoslavenstvách a o ostatných témach Ježišovej reči na vrchu. Ktoré myšlienky ťa oslovujú? Ktoré z nich najviac ovplyvňujú tvoje správanie? Aké zmeny potrebuješ urobiť, aby bol tvoj život v súlade s týmito Božími výrokmi?**

ČO JEŽIŠ UČIL O BOHU

Ježiš prišiel do sveta tmy, ktorý nesprávne chápal Boha a jeho charakter. Jeho cieľom bolo napraviť to svojím životom a svojimi slovami. Pretože prišiel od Boha, jeho zjavenie je dokonalé a nedá sa na ňom nič zlepšiť ani zdokonaľiť. V minulosti proroci hovorili o Bohu, ale teraz, „v týchto posledných dňoch prehovoril k nám (Boh) v Synovi... skrze ktorého stvoril aj veky“. (Žid 1,1.2) Inými slovami, Ježiš nám najlepšie zjavil Najvyššiu Bytosť.

? Čo povedal Ježiš o Bohu?

Mat 5,8.9

Mat 18,5.6.10; 19,13.14

Ján 10,27-30

Normy slušného správania v ktorejkoľvek spoločnosti, či už starovekej, alebo modernej, je možné posúdiť podľa toho, ako chránia tých najzraniteľnejších – a nikto nie je bezbrannejší ako deti. Ježišov záujem o tieto krehké stvorenia musel ich chudobné matky mimoriadne povzbudiť a potešiť. Ježiš považoval za dôležité, aby venoval svoj čas malým deťom, aby im prejavil lásku a požehnával ich.

Ježiš tým ukázal, že Bohu záleží naozaj na každom. Stará sa nielen o deti, ale o všetkých, ktorí sú bezbranní a zneužívaní. Je Bohom slabých a utláčaných. Keď tam Ježiš sedel s malými deťmi, ktoré sa mu pozerali do tváre, možno myslel na to, koľko nevinných detí zomrelo na Herodesov rozkaz (Mat 2,16-18) alebo na krvavý edikt starovekého faraóna proti všetkým židovským novonarodeným chlapcom (2 Moj 1,15.16). A určite muselo byť pre neho nesmierne bolestné, keď videl všetky tie deti, ktoré sa stanú obeťami iných. Ježiš prišiel predstaviť Boha, ktorý je láska – pravý opak vraždiacich a ubližujúcich ľudí a psychopatov.

? Akého Boha prišiel Ježiš predstaviť? Máš aj ty podobné vlastnosti? Ako sa prejavujú v tvojom živote?

JEŽIŠOVO UČENIE O ODPUSTENÍ

A odpusť nám naše viny, ako aj my odpúšťame svojim vinníkom... Lebo ak vy odpustíte ľuďom ich poklesky, aj vám odpustí váš nebeský Otec. (Mat 6,12.14)

Zo všetkých slov, ktoré Ježiš vyslovil, medzi tie najdôležitejšie patria slová o odpustení. Ježiš, to je odpustenie. V mučivej agónii kríža, keď sa mu vojaci a okolostojaci vysmievali a urážali ho, trasúcimi sa perami vyriekol srdcervúce slová: „Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia.“ (Luk 23,34) V Kázaní na vrchu šiel ešte ďalej, keď povedal, že ak neodpustíme tým, ktorí sa voči nám previnili, potom by sme nemali čakať, že Boh odpustí nám, čím sme sa previnili proti nemu. (Mat 6,12.14.15)

? Čo učí Ježiš o odpustení v nasledujúcich výrokoch?

Mat 12,31.32 a 18,6

Mar 2,5-12

Luk 7,36-50 a 17,3.4

Ján 8,1-11

Mar 14,21

V Mar 14,21 čítame, že Ježiš vyslovil „beda“ nad človekom, „ktorý zrádza Syna človeka“. Predpokladajme však, že tento človek by svoj hriech vyznal a kajal by sa. Porovnajme, ako rozdielne sa zachovali Judáš a Peter po tom, čo zradili Ježiša. Keď Ježiša zatkli a odsúdili, Judáša začali trápiť výčitky svedomia. Vrátil preto peniaze veľkňazom a starším so slovami: „Zhřešil som, lebo som zradil nevinnú krv!“ (Mat 27,3.4) V protiklade k Judášovmu verejnému prejavu ľútosti, Petrove slzy pokánia boli preliate potichu. Peter sa nevrátil do Kaifášovej súdnej siene, aby napravil svoju podlú zradu. A predsa, jeden bol odsúdený, druhému bolo odpustené. V čom bol hlavný rozdiel?

? Ako vyzerá odpustenie v praxi? Napríklad, žena môže odpustiť manželovi, ktorý ju bije. Znamená to však, že sa nechá ďalej biť? Ako odpustiť a súčasne byť dostatočne múdry, rozvážny a uchrániť seba aj iných od tých, ktorí zrádzajú našu dôveru?

ČO JEŽIŠ UČIL O POKORE

...kto by sa chcel stať medzi vami veľkým, nech je vašim služobníkom. Kto by chcel byť medzi vami prvý, nech je vašim sluhom. (Mat 20,25-28)

V prieskume, ktorý sa robil v roku 1995, položili niekoľkým atlétom otázku: Keby existoval doping, ktorý by vám zaručil, že na olympijských hrách získate zlatú medailu, ale súčasne by vám do piatich rokov spôsobil smrť, brali by ste ho? Viac než 50 percent odpovedalo áno. Toto zistenie vystihuje, ako návnada slávy a moci ovplyvňuje ľudí v súčasnej spoločnosti. Byť „pred kamerou“, držať v rukách milióny – to je móda 21. storočia.

Ak si nebudeme dávať pozor, ten istý duch vnikne aj do cirkvi. Túžba vládnuť druhým (stať sa veľkým, byť prvý) rokmi vôbec nezoslabla.

? **Preštuduj si nasledujúce verše a uvažuj o nenásytnej ľudskej túžbe byť prvý:**

Mat 18,1-6

Mat 20,25-28

Mat 23,1.5-12

1 Pet 5,1-3

V dejinách sa niekoľkokrát stalo, že v dôsledku nepriaznivých okolností sa pyšní diktátori ocitli bez haliera medzi utečencami alebo vo väzení, kde museli poslúchať príkazy nelútosných a krutých dozorcov. Niekedy sa dokonca panovník dočasne vzdal trónu, aby istý čas strávil s ľuďmi, ktorí boli vydedencami spoločnosti. To všetko – už či to urobili dobrovoľne, alebo k tomu boli donútení – je neporovnateľné s tým, ako sa pokoril Ježiš Kristus. Apoštol Pavol hovorí, že pravý Boh – Boh celého vesmíru – „zriekol sa tejto hodnosti, keď vzal na seba podobu otroka, stal sa podobný ľuďom a zjavil sa ako človek, ponížil sa a stal sa poslušným až na smrť, a to na smrť na kríži.“ (Fil 2,5-8)

? **Prečo by sme sa vo svetle kríža a úžasnej Ježišovej pokory mali hanbiť za všetky formy sebavyvyšovania? Ako sa chrániť pred touto jemnou, a predsa nebezpečnou formou sebaklamu?**

ČO JEŽIŠ UČIL O MILOSTI A VIERE

„Lebo milosťou ste spasení prostredníctvom viery. A to nie je z vás, je to Boží dar. Nie zo skutkov, aby sa nikto nevystatoval.“ (Ef 2,8.9) Tieto slová napísal apoštol Pavol, keď uvažoval o Kristovom poslanstve o spasení. Vyjadril to inak ako Ježiš, preto by niekto mohol byť v pokušení pýtať sa, či Ježiš veril v ospravedlnenie vierou! Takto položená otázka by však znamenala, že nechápeme ani Pavla, ani Ježiša. Potrebujeme si uvedomiť, že každý z nás môže iným spôsobom vyjadriť, ako rozumie Božej úžasnej milosti zjavenej v Ježišovi i svoju odpoveď na ňu. V spôsobe pohľadu na toto vyjadrenie by sme mali byť k sebe tolerantní.

Ježiš prišiel ako stelesnenie, zosobnenie milosti. Stretnúť sa s ním znamenalo stretnúť sa s milosťou. „My sme hľadeli na jeho slávu ako na slávu jediného od Otca; bolo plné milosti a pravdy.“ (Ján 1,14)

? Čo učí Ježiš v nasledujúcich príbehoch o milosti a viere?

Mat 14,28-31

Mat 20,1-15

Luk 7,36-48

Luk 15,11-31

Ján 8,1-11

Z uvedených veršov sa dozvedáme, čo Ježiš prostredníctvom podobenstiev a príkladov zo svojho života učil o milosti. Ako by mohol Peter zabudnúť na svoju úplnú bezmocnosť, keď ho počas noci na jazere premožla smrteľná úzkosť? Jeho jedinou záchranou bolo kričať o pomoc k Tomu, ktorého moc presahovala jeho silu. A odpoveď prišla okamžite! Bez meškania. Nebolo potrebné nijaké pokánie. Nekomplikovalo sa to nijakou podmienkou ani predpisom. Stačili tri slová, ktoré vyriekol inštinktívne v najväčšom zúfalstve: „Pane, zachráň ma!“ (Mat 14,30) Ježišova ruka bola hneď pri ňom. To je milosť.

? Ktorý z uvedených príbehov je pre teba najsilnejším svedectvom o Božej milosti? Keď si takú milosť dostal, si ochotný poskytnúť ju tým, ktorí si ju nezasluhujú rovnako ako ty?

ODPORÚČANÉ ŠTÚDIUM

Podľa historika Hustona Smitha, Ježišove naučenia „sa azda v dejinách spomínajú a opakujú najviac. *Miluj svojho bližneho ako seba samého! Všetko, čo chcete, aby ľudia robili vám, robte aj vy im. Poďte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení; ja vám dám odpočinutie. Poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí.* Najčastejšie však hovoril príbeh a podobenstvá – o skrytom poklade, o rozsievачovi, o kupcovi a perle, o dobrom Samaritánovi. Tí, čo ho počúvali, museli zvolieť: *Človek takto nikdy nehovoril!* Najpôsobivejšie na Ježišových naučeniach nie je to, že ich hovoril, ale že podľa nich žil. Zo záznamov vieme, že celý jeho život bol životom pokory, sebazapierania a lásky, ktorá nehľadala svoje vlastné. Najvyšším dôkazom jeho pokory je to, že sa nedá presne zistiť, čo si Ježiš myslel o sebe. Tým sa jednoducho nezaoberal. Trápilo ho, čo si ľudia myslia o Bohu... Vidíme, že ignoroval bariéry, ktoré sa vinou rôznych zvykov vytvorili medzi ľuďmi. Miloval deti. Nenávidel nespravodlivosť a azda ešte viac pokrytectvo, pretože pomocou neho sa ľudia skrývali sami pred sebou.“ (The Illustrated World’s Religions)

NÁMETY NA UVAŽOVANIE

1. Ježiš sa vôbec nezaoberal mnohými otázkami, o ktorých sa dnes v spoločnosti a v cirkvi hovorí: drogy, zdravotná reforma, homosexualita, otroctvo, klonovanie, potraty atď. Čo pre nás znamená skutočnosť, že Ježiš o určitých otázkach nič nehovorí?
2. Akú úlohu môže Ježišovo učenie o odpustení zohrať v súčasných medzinárodných konfliktoch? Môžu kresťania aplikovať toto učenie pri riešení problémov vo svojom domove, cirkvi a spoločnosti? Kedy odpustenie nevyrieši problémy, pred ktorými stoja národy alebo jednotlivci? Alebo ich vyrieši vždy?
3. Napriek univerzálnej platnosti Ježišovho *Kázania na vrchu* sa stáva, že keď stojíme zoči-voči reálnym problémom života, často ho ignorujeme. Prečo je to tak? Ako je to v tvojom osobnom živote? Čo urobiť pre to, aby si sa tieto princípy vedome snažil uplatňovať vo svojom chodení s Pánom?